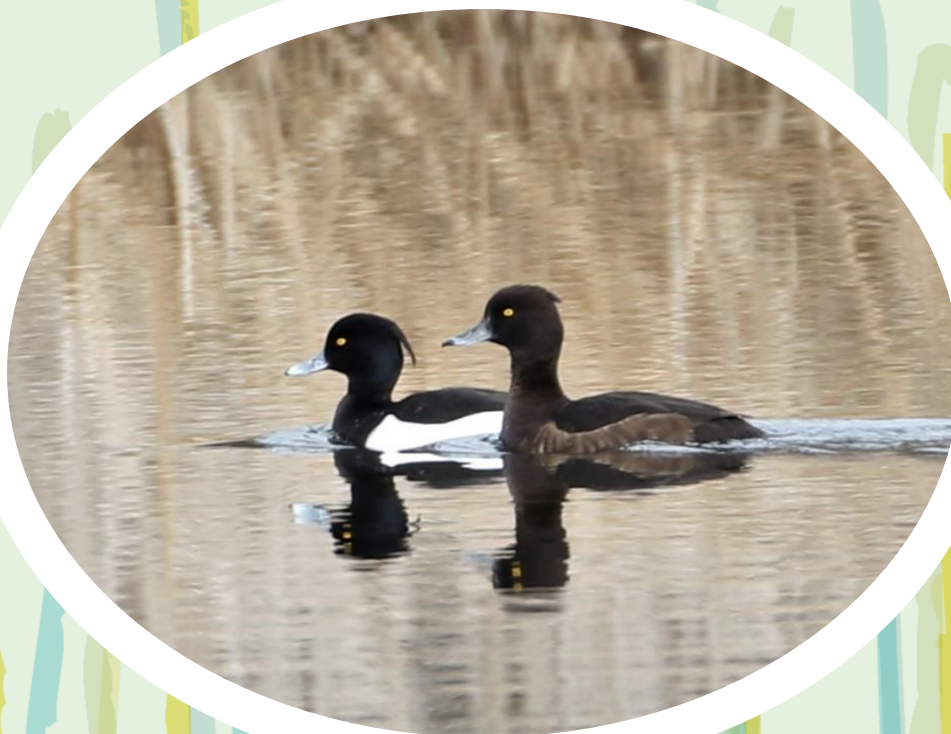

VANNFUGLTELLING AV HØSTTREKK GJENNOM RANDSFJORDEN MED FOKUS PÅ SVARTAND

13.02.2026

DNV RAPPORT 2026:13

Utførende institusjon:

Dokkadeltaet Våtmarkssenter AS

Prosjektansvarlig:

Anne Marie Austad

Prosjektmedarbeider:

Anne Gri Stenbråten, Eirik A. Klute-Jensen

Kvalitetssikret av:

Elida Sandneseng

Oppdragsgiver:

Innlandet fylkeskommune

Kontaktperson:

Bjørn-Arild Sveen

Referanse:

Austad, A., Stenbråten, A. G., Klute-Jensen, E. A. & Sandneseng, E. (2026). *Vannfugltelling av høsttrekk gjennom Randsfjorden med fokus på svartand* (DNV Rapport 2026:13)

Sammendrag:

Høsten 2024 utførte Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter (DNV) en systematisk kartlegging av svartand (*Melanitta nigra*) og andre vannfugler på høsttrekk gjennom Randsfjorden (DNV Rapport 2024:65). Formålet med prosjektet var å øke kunnskap om svartand og bestandsendringer. I 2025 er kartleggingen videreført for å bidra til kunnskap om bestandssvingninger, trekkmonster og adferd av svartand, men også vannfugl som trekker gjennom Randsfjorden.

Kartleggingen ble gjennomført i oktober og november 2025, samme tid som i 2024, ved syv kartleggingsdager. Ti faste tellepunkt ble valgt, som dekker Randsfjorden fra Dokkadeltaet i nord til Askjumlandet, Gran, i sør. Under kartleggingene ble alt av vannfugl, i tillegg til svartand, telt og registrert. Supplerende data ble innhentet fra Artsobservasjoner.no. Enkelte arter var representert med høyt antall som stokkand med 634 antall individer og kanadagås med 453 antall. Områdene med størst flokker var i Dokkadeltaet naturreservat. I forhold til antall observasjonsdager, ble det registrert relativt få svartender med 107 antall i 2025, men et høyt antall sammenlignet med bunnårene (32 i 2024). Det ble observert flere flokker med svartand i løpet av november 2025, med den største flokken på 32 individer (2024 12 stk.). I tidligere år, spesielt under toppår, har det vært registrert flokker med opptil 100 individ. Situasjonen virker å være lik i resten av Innlandet med relativt få registreringer av svartand. Disse dataene kan tyde på fortsatt dårlige produksjonsår for svartand i disse delene av landet. Lignende systematisk kartlegging av trekkende svartender og andre vannfugler, i tillegg til kartlegging i hekkeområdene, i årene fremover, vil kunne bidra til å finne svar på bestandssvingninger hos artene og en bedre forståelse over trekkmonster og adferd.

Forsidefoto:

Toppand *Aythya fuligula*. Foto Anne Gri Stenbråten

Emneord:

Vannfugltelling, svartandkartlegging Randsfjorden

Forord

Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter ønsker å takke Innlandet fylkeskommune for innvilget søknaden for gjennomføring av prosjektet med vannfugltelling av høsttrekket gjennom Randsfjorden, med fokus på svartand.

Vi vil også rette en takk til alle som registrer sine artsobservasjoner i Artsobservasjoner.no eller andre lignende databaser, slik har vi kunnet få en bedre forståelse over fugletrekk og atferd. Med dette vil vi også oppfordre flere til å benytte seg av artsregistrerings systemer og derved bidra til økt kunnskap om arts mangfoldet.

Odnes, 13.02.2026

Anne-Marie Austad

Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS

Innhold

Forord	3
1 Introduksjon	5
2 Metode	7
3 Resultat.....	9
Vannfugltelling i Randsfjorden høsten 2025.....	9
Registreringer av svartand på høsten i Randsfjorden 2009 – 2025 og kartleggings sesongen 2025.....	12
Svartand registreringer i Innlandet 2000 – 2025, og høsten 2025	14
4 Diskusjon	16
Svartand høsttrekk	17
5 Konklusjon	19
6 Referanser	20
Vedlegg A – Vannfugltelling data	22
Vedlegg B – Værforhold under kartlegging.....	29
Vedlegg C – Data over registrering av hekkende svartand i Innlandet fra offentlige databaser.....	30

1 Introduksjon

Høsten 2024 utførte Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter (DNV) en systematisk kartlegging av svartand (*Melanitta nigra*), samtidig som det ble gjennomført tellinger av andre vannfugler på høsttrekk gjennom Randsfjorden (Austad & Stenbråten, 2024). Formålet med prosjektet var å øke kunnskapen om svartand og bestandsendringer. Prosjektet ble videreført i 2025, med tilsvarende systematiske feltregistreringer som i 2024.

Årets videreføring av prosjektet la vekt på vannfugler generelt, i tillegg til et særskilt fokus på kartlegging av svartand. Dette gir et bredere kunnskapsgrunnlag om bestandssvingninger hos flere arter, samt økt forståelse av trekkmønstre og atferd. Vannfugler er fuglearter som i løpet av sin årssyklus er avhengige av våtmark. I Randsfjorden omfatter de typiske vannfuglene arter i andefamilien, herunder ender, gjess og svaner, samt lommer og dykkere, hegrer, skarv og vade- og måkefugler.

Bestandsutviklingen for flere fuglegrupper er negativ, og gjelder særlig sjøfugler, arter knyttet til jordbrukslandskapet, samt ande- og vadefugler knyttet til fjellet (Stokke, m.fl., 2021 a). Mange av artene er trekkfugler som enten overvintrer i Nord-Atlanteren, sør i Europa eller i tropiske områder (Svensson, Mullarney & Zetterström, 2010). De kan dermed påvirkes av miljøforhold både i hekkeområdene, under trekket og i overvintringsområdene. For vannfugler er de overordna hovedtruslene: bifangst i fiskegarn og kommersiell innhøsting av akvatiske ressurser, habitat tap og økt menneskelig forstyrrelser som båt og fergetrafikk, samt klimaendringer og forurensning (BirdLife International, 2023; 2018).

På denne bakgrunnen vurderes etablering av en tidsserie for trekkende vannfugl som særlig hensiktsmessig, parallelt med kartleggingen av svartand. Hensikten er å kartlegge artsmangfold blant trekkende vannfugler, bestandsvariasjoner og hvilke raste- og næringsområder de ulike artene benytter i denne delen av Randsfjorden (Dokkadeltaet til Gran). Randsfjorden er Norges fjerde største innsjø og har store økologiske verdier (Norsk institutt for naturforskning, 2020). Langs Randsfjorden finnes flere verna våtmarksområder, blant annet Dokksadeltaet naturreservat (Ramsar-område), Fluberg fuglefredningsområde og Røykenvika fuglefredningsområde (Miljødirektoratet, 2026). Systematiske vannfugltellinger bidrar derfor til økt kunnskap om fugleartene knyttet til våtmarkssystemene i Randsfjorden, og danner et viktig grunnlag for kunnskapsbasert forvaltning.

Innenfor denne rammen hadde vannfugltellingene i prosjektet et særlig fokus på svartand. Svartand er blant de rødlistede andefuglene med status sårbar (VU), og arten har betydelige kunnskapshull knyttet til bestand, hekkesuksess, trekkruiter og trekkatferd (Shimmings & Aarvak, 2024; Stokke, m.fl., 2021 b). Svartand er en alpin dykkand som hekker spredt og fåtallig i høyereliggende ferskvann i alpine og tundraområder i Norge, hovedsakelig i bjørke- og vierregionen samt i barskog nær svenskegrensa (Stokke, m.fl., 2021 b). Hekkebestanden er liten og i tilbakegang; i 2015 ble den anslått til mellom 1270 og 2510 individer (Shimmings & Øien, 2015). I Oppland er det anslått 30–50 par, noe som indikerer en nedgang sammenlignet med data fra 1970-tallet (Opheim, 2020).

Arten er en trekkfugl som overvintrer i marine områder, særlig langs norskekysten, i Danmark og i Østersjøen (Lorentsen, 2020; Svensson, 2010; BirdLife International 2024). Svartand trekker over land, men følger ofte vassdrag for å ta pauser underveis. Den ankommer hekkeområdene i mai, legger egg i slutten av mai–juni, og etter paring trekker hannene til kysten for myting, mens hunner og ungfugler trekker sørover om høsten (BirdLife International, 2024; Båtvik, 1994; Lorentsen, 2020; Svensson, m.fl., 2010).

Flere flokker med rastende svartender er registrert i Dokkadeltaet og Randsfjorden under høsttrekket, særlig i oktober og november (Artsobservasjoner.no). På bakgrunn av dette vurderte DNV det som hensiktsmessig å bidra til økt kunnskap om arten gjennom kartlegging av høsttrekket i Randsfjorden.

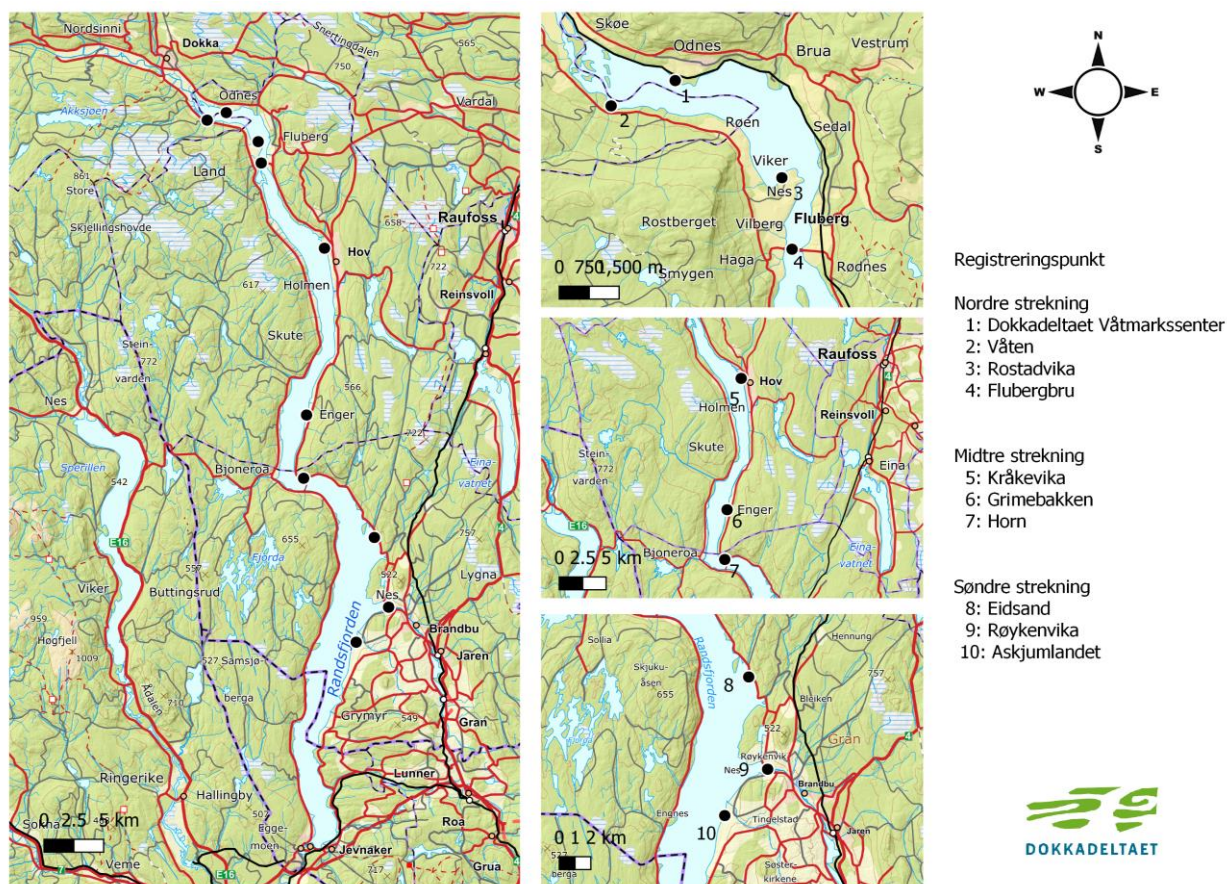

Figur 1: Bilde av en flokk med svartender (*Melanitta nigra*) observert i Dokkadeltaet under vannfugltelling 16.11.2025. Foto: Anne-Marie Austad

2 Metode

Kartlegging av svartand høsttrekk gjennom Randsfjorden, ble gjennomført i oktober og november 2025, ved syv kartleggingsdager, av Anne-Marie Austad, Elida Sandneseng, Anne Gri Henriksen og Eirik Andreas Klute Jensen. Valg av tidsperiode var basert på tilsvarende kartlegging gjennomført i 2024, samt data fra Artsobservasjoner.no som viser i hvilke uker flest svartender har blitt observert tidligere (Austad & Stenbråten, 2024).

På lik linje med 2024 ble tellinger gjort fra faste punkt fra Dokkadeltaet i nord til Gran kommune i sør (**Figur 2**). Ti tellepunkt ble benyttet, og punktene ble valgt ut fra hvor det er best oversikt over Randsfjorden og hvor det er flest ansamlinger av fugl (egen og lokalkunnskap, samt Artsobservasjoner.no). Det ble også lagt til enkelte utradisjonelle tellepunkter, med få eller ingen tidligere registrerte fugleobservasjoner, for å oppnå en best mulig dekning av området. Punkt 6, Grimebakken ble i 2025 erstattet med Enger kirke, da det var utfordrende fremkomst til punktet ved Grimebakken og vurdert til at det var bedre oversikt over fjorden fra Enger kirke.

Figur 2: Kart over Randsfjorden og tellepunkt benyttet til registrering av vannfugl på høsttrekk i 2024 og 2025. I 2025 ble det gjort en endring der punkt 6 ble flyttet til Enger kirke grunnet vanskelig fremkomst til Grimebakken og bedre oversikt fra Enger kirke.

Kartleggingsområdet ble fordelt inn i tre strekninger: nordre (Dokkadeltaet: Odnese og Våten, Rostadvika og Fluberg), midtre (Kråkevika, Enger kirke og Horn) og søndre (Eidsand, Røykenvika og Askjumlandet) (**Figur 2**). Kartleggingene i oktober ble gjennomført i uke 41 til

44. I november ble det kartlagt i uke 45 til 47. Sammenlignet med 2024, var værforholdene under kartleggingsdagene i 2025 gunstig. Under ingen av dagene var det tåke, men på noen kartlegginger var vind med påfølgende bølger en utfordring. Dette gjaldt især for punktene i midtre og søndre del av Randsfjorden (**Vedlegg B; Tabell B1**). Under siste kartlegging, den 17.11.2025, var Dokkadeltaet islagt, der iskanten gikk mellom Våtmarkssenteret og Land Sag.

Under kartlegging ble alt av vannfugler telt og registrert. Alle observasjoner har blitt lagt inn i Artsobservasjoner.no under prosjektet «Svartand høsttrekktaksering Randsfjorden».

3 Resultat

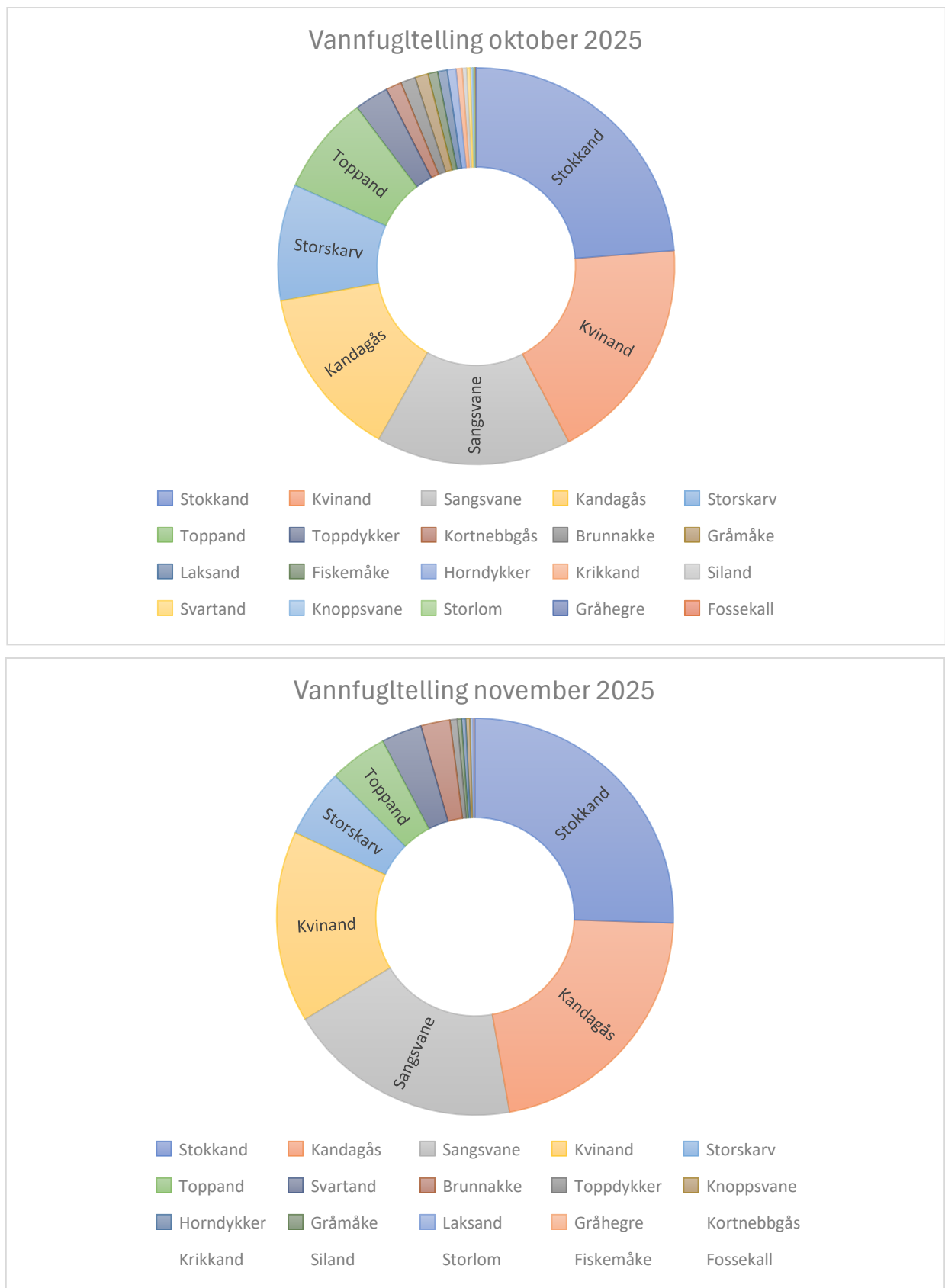
Vannfugltelling i Randsfjorden høsten 2025

Gjennom de 7 vannfugltellingene utført i oktober og november i Randsfjorden, ble det totalt registrert 20 arter (**Vedlegg A; Tabell A1**). Artsfordelingen var noe høyere i oktober, med 20 arter, sammenlignet med 14 i november. Mengde fugl var også noe høyere i oktober med 1403 individ telt sammenlignet med 1180 i november. I begge månedene var stokkand den mest tallrike arten med 333 og 301 individ registrert henholdsvis. I oktober var kvinand den nest mest tallrike arten med 260 registrert, mens i november var kanadagås den nest mest tallrike, med 256 individ registrert (**Figur 4**). Antall sangsvaner registrert var tilnærmet likt mellom månedene med henholdsvis 223 og 226 individ registrert.

I 2024 var fordelingen antall fugl per art registrert tilnærmet lik som i år med stokkand og kvinand som de mest tallrike. Men i 2024 var det vesentlig færre kanadagås registrert; 15 i oktober og 139 i november, sammenlignet med 197 og 256 i 2025. Totalt ble det observert mer fugl i 2025 (2583) enn i 2024 (1949), under tilsvarende vannfugltellinger.

Figur 3: Bilder av deler av en stokkand flokk på 99 individer observert den 30.10.2025 fra Enger Kirke. Foto: Anne-Marie Austad

Figur 4: Data fra Vannfugltelling høst 2025: Fordeling av antall fugler observert i forhold til arter kartlagt i oktober og november i Randsfjorden fra Dokkadeltaet i nord til Askjumlandet (Gran) i sør.

Hver kartlegging ble det registrert mellom 10 og 14 vannfuglarter, og i snitt rundt 370 individ (**Vedlegg A; Tabell A2**). Under hver vannfugltelling ble det observert flest arter og høyest antall fugl i nordre del av Randsfjorden (fra Dokkadeltaet til Fluberg), imens det var færrest arter i midtre del (Kråkevika til Horn), og lavest antall fugl i søndre del (fra Eidsand til Akjumlandet). Dette er tilsvarende likt med data fra 2024, bortsett fra at det ble også observert færrest fugl i midtre del (Austad & Stenbråten, 2024).

Det laveste antallet arter og individer ble registrert under den siste tellingen 17.11, med 10 arter og 173 individer. Dette skyldes trolig en kombinasjon av vær- og isforhold samt at tellingen ble gjennomført sent i trekkseasonen. Hele Dokkadeltaet, som tidligere har hatt de største ansamlingene av fugl, var islagt. Iskant grensen gikk mellom Våtmarkssenteret og Lands Sag.

Høyest antall vannfugl ble registrert i starten av november, den 06.11, med 557 individ observert totalt. Mens flest arter ble observert den 16.10 og 23.10 med 15 arter per gang.

Figur 5: Bilde av sangsvaner og kandagås i Dokkadeltaet naturreservat, tatt under vannfugltelling den 30.10.2025. Foto: Anne-Marie Austad

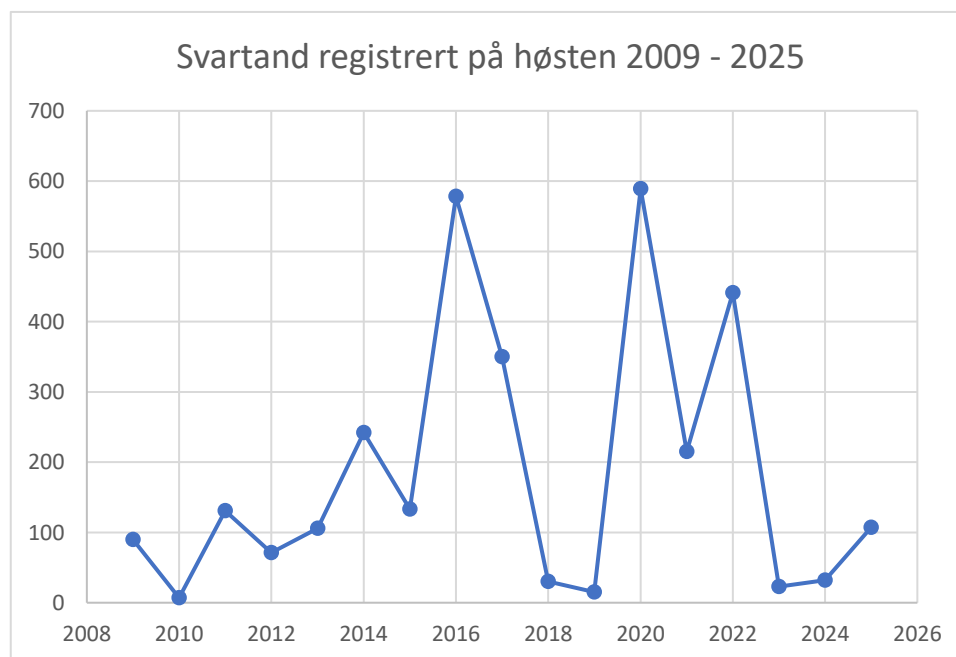
Flestfugl ble totalt registrert i Dokkadeltaet, med 1101 individer fra tellepunktet ved Våten, etterfulgt av 675 individer fra Våtmarkssenteret på Odnnes (også i Dokkadeltaet). Enger kirke var lokaliteten med det tredje høyeste antallet individer (313), hovedsakelig på grunn av store ansamlinger av stokkand (**Figur 3**). Som i 2024 ble det observert færrest fugl fra Horn, med kun 4 individer. Akjumlandet hadde det nest laveste antallet, med totalt 28 individer.

Registreringer av svartand på høsten i Randsfjorden 2009 – 2025 og kartleggings sesongen 2025

Svartand ble først registrert på høsten i Randsfjorden i oktober 1991, da tre individ ble registrert ved Jevnaker (Gaarder, 1991; Artsobservasjoner.no). Flokker med svartender på høsttrekk ble først registrert i offentlige databaser i 2009. I perioden 2009 til 2025 er det i snitt registrert 10 observasjoner og 186 individ årlig i Randsfjorden på høsten (august – desember) (**Tabell 1**). I 2025 ble det gjort 14 observasjoner og totalt 107 individ ble registrert, som vil si 8 ender i snitt per registrering. Dette er lavere enn gjennomsnittet, men høyere enn antallet registrert i 2024 (**Figur 6**).

Tabell 1: Svartand observasjoner og antall observert per år i perioden 2009 – 2025 (ingen obs. i perioden 2000-2008) i Randsfjorden på høsten (august – desember). S = snitt og SD = standard avvik. Tabellen inkluderer antall ender per registrering i snitt (ind. / obs.) for å ta høyde for forskjeller i antall registreringer per år. Data innhentet fra Artsobservasjoner.no og er bakgrunnsdata til

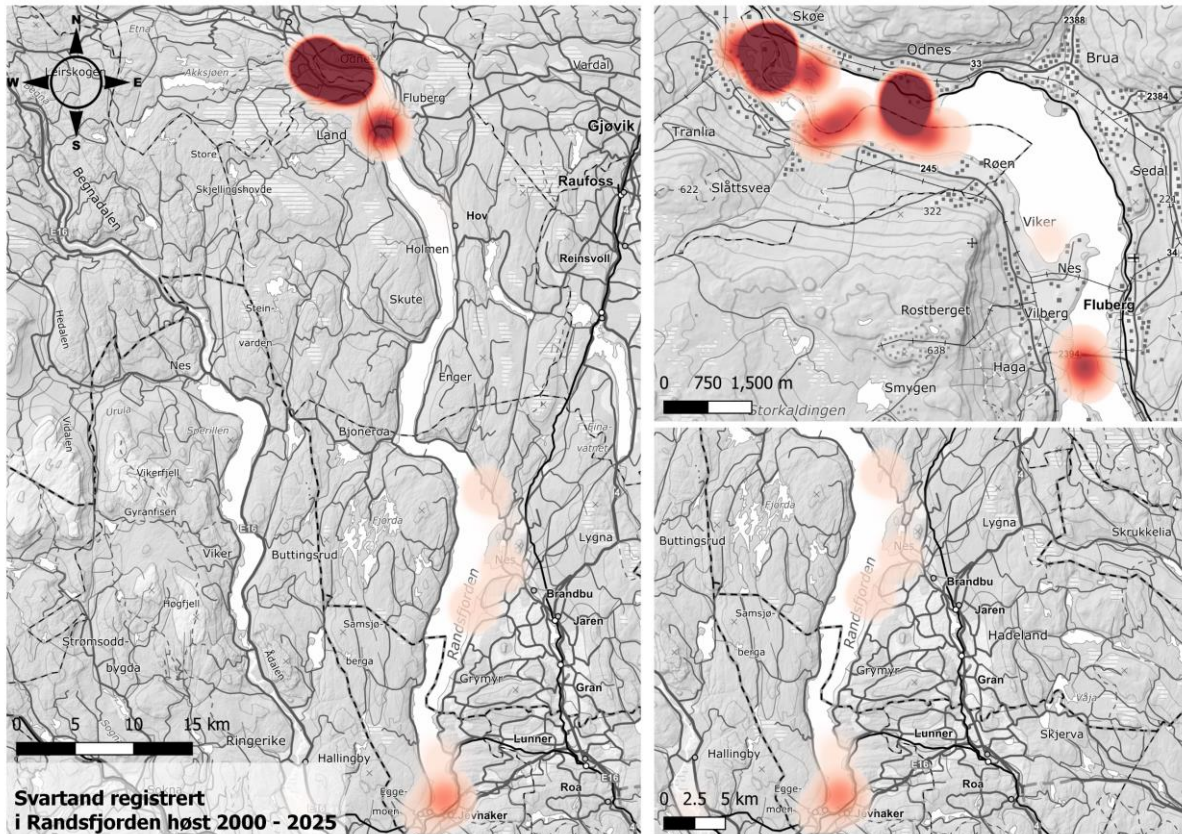
År	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	'19	'20	'21	'22	'23	'24	'25	S	SD
Obs	7	3	7	12	5	8	7	21	17	9	3	17	7	11	3	11	14	10	±5.15
Ind.	90	7	131	71	106	242	133	578	350	30	15	589	215	441	23	32	107	186	±186.1
Ind./Obs.	13	2	19	6	21	30	19	28	21	3	5	35	31	40	8	3	8	17	±11.9

Figur 6: Antall svartand (*Melanitta nigra*) observert i Randsfjorden i månedene august til desember for perioden 2009 – 2025. Data innhentet fra Artsobservasjoner.no, og korresponderer med **Tabell 1**.

Dataen viser store variasjoner i antall svartand registret gjennom årene; med toppår i 2014, 2016, 2020 og 2022 (Artsobservasjoner.no; **Tabell 1; Figur 8**). Bunnårene var 2010, 2018, 2019, 2023 og 2024.

Svartand er hovedsakelig observert nord i Randsfjorden, i Dokkadeltaet og ved Fluberg, samt en del i sør-enden ved Jevnaker (**Figur 8**). Fra Fluberg til Askjumlandet er det noen enkelt registreringer, hovedsakelig av enkelt fugl eller mindre flokker.

Figur 8: Illustrasjonskart over antall svartand (*Melanitta nigra*) registrert i Randsfjorden på høsten (august – desember) for perioden 2009 – 2025. Intensitet i rødfarge illustrerer høyere antall fugl. Data innhentet fra Artsobservasjoner.no.

I forhold til kartleggingsinnsatsen utført i 2025, ble det registrert relativt få svartender sammenlignet med tidligere år, men betraktelig flere enn i 2024 (**Tabell 1**). Under vannfugltellingen mellom uke 41 og 47 ble svartand registret på 6 av de 7 kartleggingsdagene.

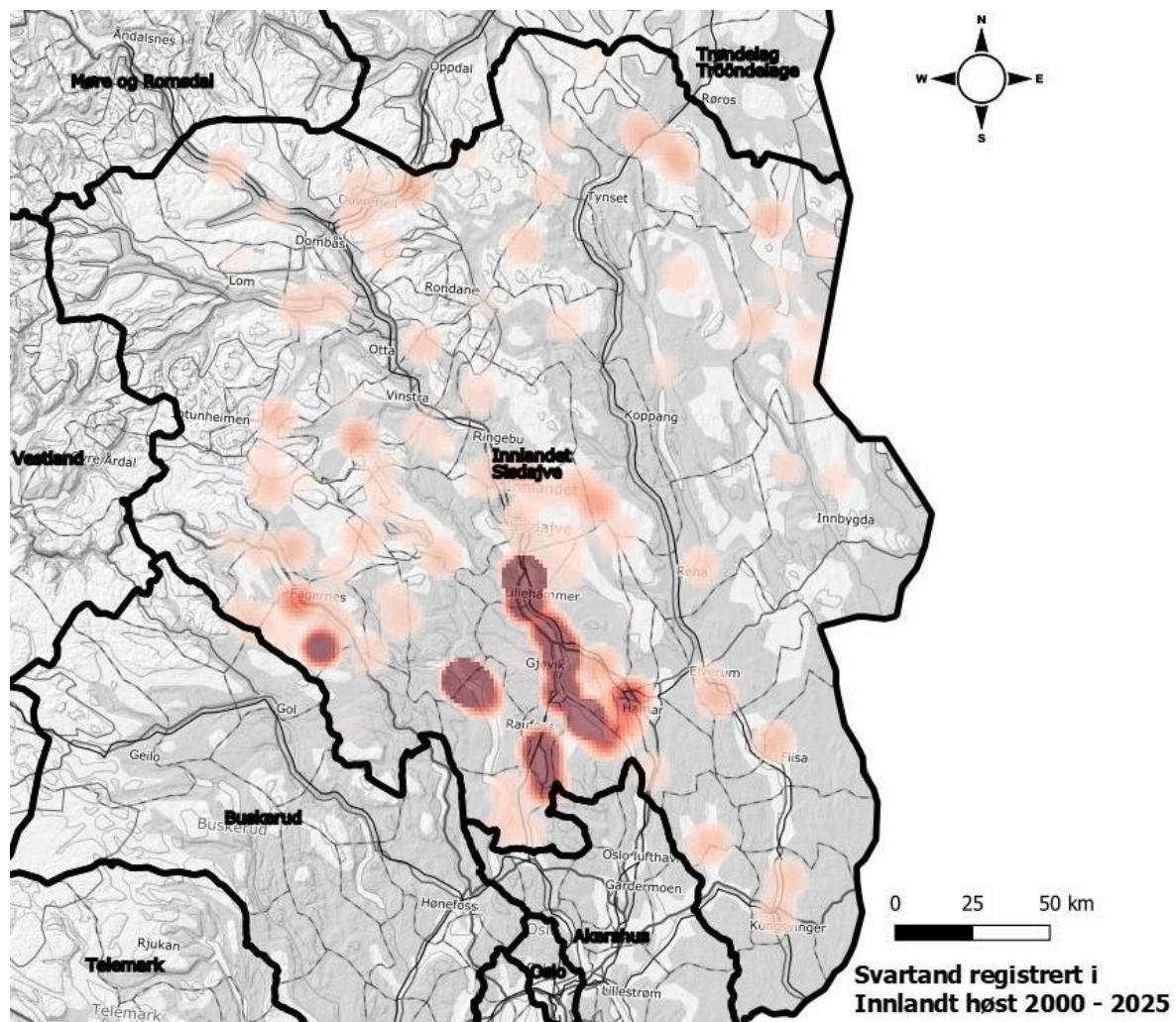
Figur 7: Svartand (*Melanitta nigra*) observert i Kråkevika 13.11.25.
Foto: Anne-Marie Austad

I oktober ble det hovedsakelig observert enkelt individ, mens i november ble mindre flokker på opptil 17 registret. De fleste observasjoner var i Dokkadeltaet, men enkelt individ ble også observert i Rostadvika, Fluberg, Kråkevika og Røykinvika (**Vedlegg A; Tabell A1**).

Utenom vannfugltellingene ble det gjort 7 observasjoner av svartand, med totalt 64 individ (Artsobservasjoner.no), her må det tas forbehold om at noen flokker har rastet over flere dager og kan ha blitt dobbelt registrert. Alle disse observasjonene ble gjort i Dokkadeltaet. Den største flokken registrert i 2025 var på 32 individ den 15.11 (Høitomt, 2025; Artsobservasjoner.no).

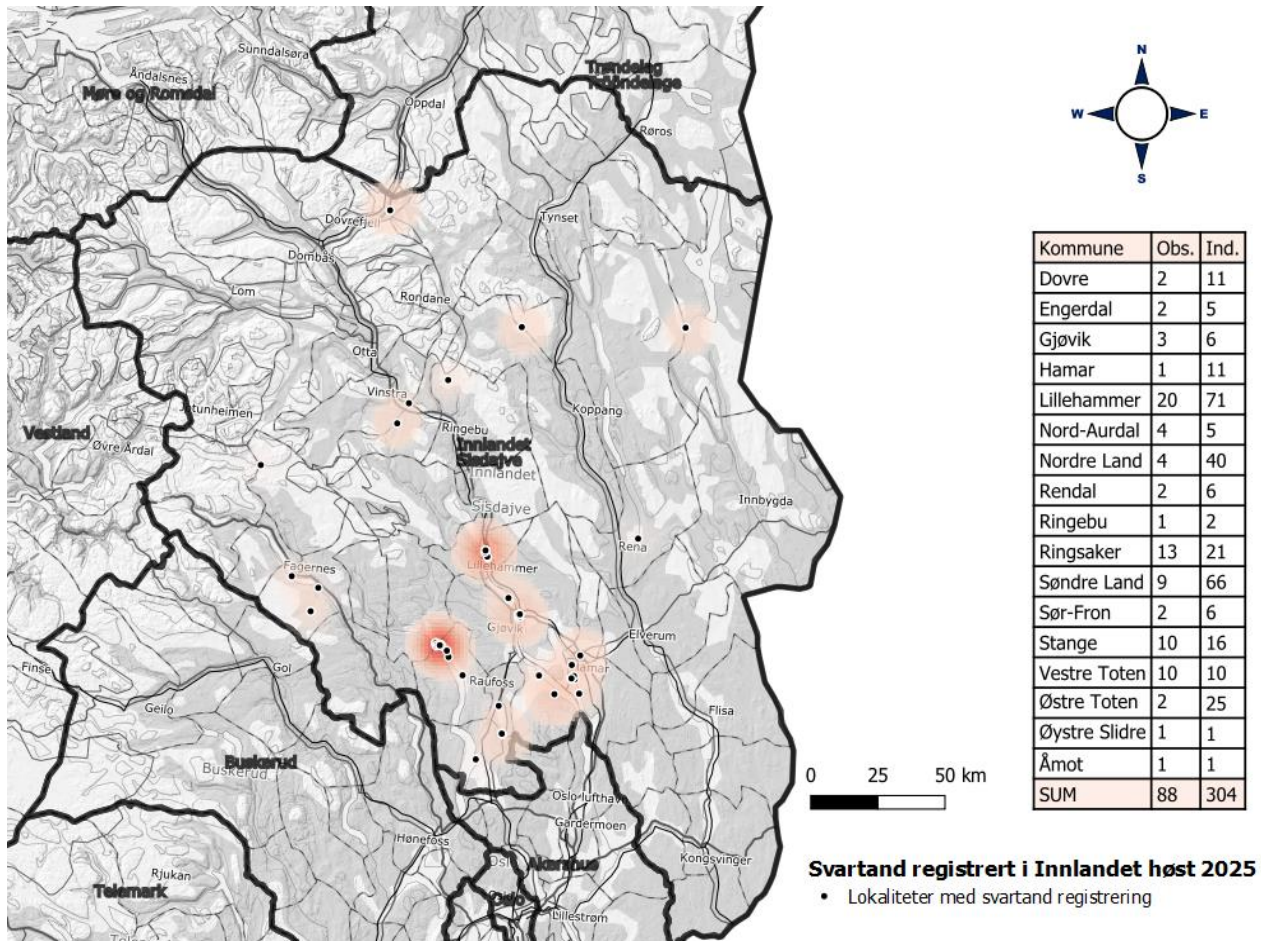
Svartand registreringer i Innlandet 2000 – 2025, og høsten 2025

I Innlandet er svartand registreringer på høsten (august til desember) spredt i hele fylket (**Figur 9**). Flest individ og observasjoner er gjort langs Mjøsa, i nordre del av Randsfjorden, Einavatnet i Vestre Toten og Ølsjøen i Nord-Aurdal (Artsobservasjoner.no).

Figur 9: Illustrasjonskart over antall svartand (*Melanitta nigra*) registrert i Innlandet på høsten (august – desember) for perioden 2000 – 2025. Intensitet i rødfarge illustrer høyere antall fugl. Data innhentet fra Artsobservasjoner.no.

Høsten 2025 har det totalt blitt observert 304 svartender, fordelt på 88 observasjoner, i Innlandet (**Figur 10**). Til sammenligning ble det observert 179, fordelt på 37 observasjoner i 2024 (Austad & Stenbråten, 2024). Flest individ ble observert i Dokkadeltaet naturreservat

Figur 10: Illustrasjonskart over antall svartand (*Melanitta nigra*) registrert i Innlandet på høsten (august – desember) 2025. Intensitet i rødfarge illustrer høyere antall fugl. Data innhentet fra Artsobservasjoner.no.

(99), etterfulgt av Lågendeltaet naturreservat (71). Den største flokken var på 32 individ registrert den 15.11 i Dokkadeltaet (Høitomt, 2025), etterfulgt av en flokk på 23 observert i Totenvika naturreservat, i Østre Toten den 02.11 (Dalhøy, 2025; Artsobservasjoner.no)

4 Diskusjon

Vannfugltellinger gir viktig kunnskap om bestander, leveområder, trekkruiter og artenes bruk av våtmarksområder. Denne kunnskapen er avgjørende for god forvaltning av arter, inkludert bevaring av deres leveområder (Støkersen, 2020). BirdLife avd. Oppland gjennomfører vinterlige vannfugltellinger i 50 vassdrag og innsjøer i det tidligere Oppland fylke, inkludert Randsfjorden (Opheim, 2024). Disse kartleggingene har pågått hver vinter i over 45 år, og den lange tidsserien gir svært verdifull informasjon om endringer i bestander som overvintrer langs åpne vassdrag i regionen.

Vannfuglkartleggingen utført av Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter i Randsfjorden høsten 2025 ble gjennomført i samme periode som i 2024. Dataene fra disse to årene danner starten på en tidsserie for overvåking av vannfugl i dette vassdraget for månedene oktober og november, og kan benyttes som et supplement til kunnskap og forståelse av data innhentet gjennom vinterlige vannfugltellinger. Samt øke forståelsen over trekkstrategier til vannfuglene i regionen.

Artssammensetningen og fordelingen av antall fugl var tilnærmet lik mellom årene 2024 og 2025. Men i 2025 ble det registrert noen flere arter og høyere antall fugl totalt sett. I 2024 ble det i snitt observert 12 arter og 278 individ per kartlegging, og i 2025 lå snittet på 13 arter og 370 individ.

Den største forskjellen mellom årene var knyttet til antall fugl registrert i søndre og nordre del av kartleggingsområdet. Ved de tre registreringspunktene i søndre del (Eidsand, Røykinvika og Askjumlandet) ble det i 2024 totalt observert 463 individ, mens det i 2025 derimot ble observert under halvparten (173). I 2024 ble det registrert store ansamlinger av ender, hovedsakelig stokkand, i Røykinvika, som ikke ble observert i 2025. I nordre del av området (Dokkadeltaet, Rostadvika og Fluberg bru) var det derimot en over dobling i antall fugl i 2025, med 2032 individ sammenlignet med 1180 i 2024. Totalt sett ble det dermed registrert et høyere antall fugl i 2025 enn året før.

Årsaken til denne økningen er trolig kompleks og sammensatt av flere faktorer. Det er mulig at flere arter har hatt høyere hekkesuksess, men værforhold og vannstand gjennom høsten har også stor betydning. Vannstanden i Randsfjorden i kartleggingsperioden var tilnærmet lik mellom de to årene (01.10–15.11.24: ca. 134,26–134,52 m og 01.10–15.11.25: ca. 134,13–134,2 m) (NVE Sildre, 2026), og er dermed trolig ikke en utløsende faktor for det høyere antallet fugl som ble registrert.

Observasjonsforhold kan imidlertid ha påvirket datasettet. Under noen av feltregistreringene i 2024 var det svært dårlige forhold, der tåke, regn og sterk vind gjorde det umulig å telle fra enkelte punkter (Austad & Stenbråten, 2024). Under kartleggingene i 2025 var forholdene gjennomgående mer gunstige, med kun noen få dager der bølger skapte utfordringer ved enkelte tellepunkter (**Vedlegg B, Tabell B1**). Under begge årene var det kun ved siste kartlegging at Dokkadeltaet var islagt, men i 2025 var is kun registrert i deltaet, mens det i 2024 også var islagt i strandsonen lenger nedover i Randsfjorden (Austad & Stenbråten, 2024).

Under begge årene er områdene med høyest forekomst av vannfugl vernet grunnet blant annet deres viktighet for fuglelivet. Dette gjelder Dokkadeltaet, som er både et naturreservat og et Ramsar-område; samt Fluberg og Røykenvika der begge er vernet som fuglefredningsområder (Miljødirektoratet, 2026). På lik linje med 2024, ble det observert færrest fugl ved Horn. Slik som også forklart i Austad & Stenbråten (2024), er trolig vanndybden en av hoved årsakene til dette, da det blir brått dypt i denne strekningen av fjorden som gjør næringssøksforholdene svært ugunstig for de fleste vannfugler (NVE Innsjødatabase).

Under begge årene var stokkand, kvinand, kanadagås og sangsvane de mest tallrike artene. Dette samsvarer med vannfugltellinger som blir utført på vinteren (Opheim, 2024).

I 2025, i motsetning til året før, ble det ikke observert flokker med toppdykkere i november, kun noen få enkelt individ. Dette gjelder for hele Innlandet (Artsobservasjoner.no). Det vil være interessant å følge opp observasjonene av toppdykker flokker seint på høsten gjennom videreføring av vannfugltelling gjennom tilsvarende perioder, for å få en bedre forståelse over artenes trekkatferd.

Svartand høsttrekk

I Norge er det store kunnskapshull knyttet til svartandbestander, hekkesuksess, trekkruiter og om hvor overvintringsbestandene hekker (Shimmings & Aarvak, 2024). Overvåking av artene, både i forbindelse med hekking og trekk forekommer i kun noen utvalgte områder, som dermed ikke gir en nasjonal dekking over forekomster. Lista fuglestasjon har en lang tidsserie over trekkteiling, som inkluderer trekkende svartender langs kysten i Sør-Norge (Lista Fuglestasjon, 1990 – 2025). Men bortsett fra de systematiske trekkteilingene utført ved Lista er det ingen systematisk kartlegging over svartantrekk og mye av kunnskapen baserer seg på sporadiske observasjoner (Shimmings & Aarvak, 2024). Dermed er kartlegging av svartand på høsttrekk gjennom Randsfjorden, utført av Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter, i 2024 og 2025 viktig bidrag til å øke kunnskapen om arten. Samtidig trengs det flere lignende initiativ og andre tilnærminger over hele landet for å dekke dagens manglende kunnskap.

Høsttrekk kartleggingene av svartand i Randsfjorden har kun pågått i to sesonger, dermed er det en svært begrenset tidsserie. Dermed sammenstilles og sammenlignes dataen med funn registrert i Artsobservasjoner.no. Data innhentet fra offentlige databaser er i hovedsak basert på tilfeldige observasjoner og ikke systematiske kartlegginger. Selv om dataen blir mindre presis gir den grunnleggende forståelse for bestandsutvikling og dermed anses det hensiktsmessig som sammenlignings grunnlag i denne rapporten. Det er også viktig å nevne at registreringer på offentlige databaser, gjenspeiler populære fuglekikkingsområder. Oftest er disse områder med rikt fugleliv, i kombinasjon med å være lett tilgjengelig. Dette kan påvirke datagrunnlaget.

I 2025 var antallet svartender registrert i Randsfjorden lavere enn gjennomsnittet, sammenlignet med registreringer datert tilbake til 2009, men betraktelig flere enn observert i 2024 (107 i 2025 og 32 i 2024) (Artsobservasjoner.no; Austad & Stenbråten, 2024; **Tabell 1**). Over hele Innlandet ble det observert flere svartender i 2025 sammenlignet med 2024 (304

og 179 henholdsvis) (Artsobservasjoner.no). Det kan være flere utløsende årsaker til denne trenden, blant annet mulig flere hekkinger.

I hekkeperioden (mai – juli) er det registrert 97 svartand individ, fordelt på 26 funn, under kriteriene «sikker/sannsynlig/mulig reproduksjon» i Innlandet (Artsobservasjoner.no; **Vedlegg C, Tabell C1**). Til sammenligning ble det observert 51 svartender fordelt på 22 funn under samme kriteriene og periode i 2024. I gjennomsnitt er det registrert 66 ($\pm$ 37) individ for perioden 2009 – 2025 under samme kriterier. Presise nok data om ungeproduksjon for svartand i Innlandet er ikke mulig å hente ut fra tilgjengelig data på offentlig databaser. Overordnet sett gjenspeiler årene med høyere antall registrerte potensielle hekkinger (høyere enn snitt) årene med høyere antall svartand registrert i Randsfjorden på høsten, med unntak av 2023. Men sist nevnte år kan ha en sammenheng med flommen «Hans» (Austad & Stenbråten, 2024).

Data fra standardisert trekkovervåking, med daglig telling, fra Lista fuglestasjon viser til et relativt lavt antall svartand trekkende forbi kysten høsten 2025 (Lista fuglestasjon 1990 – 2025). Svartand var blant artene registrert med antall lavere enn 50% under gjennomsnittet (López, m.fl., 2026). For perioden august til november ble det observert 2622 svartender på trekk i 2025, med hovedtrekket registrert i november og 2726 i 2024 med hovedtrekket registrert i oktober. Toppåret med svartender registrert trekkende forbi Lista på høsten var 2023 med 27 778 individ, som igjen kan tyde på et bedre reproduksjons år i 2023 som antydes i dataen fra Innlandet hentet fra offentlige databaser.

Standardisert trekkovervåking utført av Jomfuland og Lista fuglestasjoner i Sør-Norge er svært viktig for vurderinger over bestandsutvikling for flere arter, inkludert svartand. Men for å øke kunnskap om øvrige trekkruiter gjennom landet og langs kysten kreves det ytterligere kunnskapsinnhenting.

I Stor Britannia har det blitt utført et prosjekt med innsamling av data fra nattlig trekkovervåking («nocturnal migration monitoring» også kjent som «nocmig») over hele landet gitt ny kunnskap om trekkatferd og -ruter til svartand over de britiske øyene (Metcalf, m.fl., 2022). Dataen benyttet til dette studiet ble innsamlet fra lydopptakere for naturovervåking. Bruk av lydopptakere for overvåking av nattlig trekk har blitt en økende trend i fuglemiljøet, og data innsamlet fra institusjoner og frivillige kan dermed sammenstilles til å øke kunnskap om trekkatferd hos flere arter (Metcalf, m.fl., 2022). Lignende prosjekt kan utføres i Norge for å oppnå en større forståelse for svartandtrekk gjennom landet og bidra til å lukke kunnskapshullene identifisert i Shimmings & Aarvak (2024). Blant annet kan institusjoner og frivillige oppfordres og støttes til å sette opp lydopptakere og bearbeide akustiske opptaksdata i gunstige områder der det er naturlig for svartender å trekke, som f.eks. i dalfører. Nattlig trekkovervåking av svartand vil trolig også føre til en økt kunnskap om nattlig trekk hos andre arter. Verdien av slik datainnhenting kan forsterkes i kombinasjon med feltregistreringer, i samme områder som der lydopptakere er satt ut, på dagtid. Et forklarende scenario er om det er registrert et høyt antall opptak av svartender gjennom natten, men få individ observeres neste dag, kan gi informasjon om trekkstrategier til arten.

For å øke kunnskapen over svartand bestander og trekkruiter i Innlandet anbefales det å videreføre prosjekter som høsttrekk kartlegging i Randsfjorden, kombinert med systematiske feltregistreringer langs andre vassdrag med konsentrasjon av svartand observasjoner (**Figur 9 & Figur 10**). Samt oppfordring og støtte til prosjekter med fokus på nattlig trekkovervåking gjennom lydopptakere. Økt overvåking på svartand kan enkelt kombineres med vannfugltellinger og bidra forbedret kunnskap over arter tilknyttet våtmark.

5 Konklusjon

Høsten 2025 ble det gjennomført syv vannfugltellinger som dekket området fra Dokkadeltaet til Akjumlandet, Gran. Under kartlegging ble alle vannfuglarter telt og registrert, men prosjektet hadde ekstra fokus på svartand som gjenspeiles i denne rapporten. Prosjektet viderefører kartleggingen gjennomført i 2024, og dermed følger samme metodikk. Feltregistreringene ble utført fra starten av oktober til midten av november. Totalt ble det registret 20 arter med vannfugler, der stokkand, kvinand, kanadagås og sangsvane var mest tallrike. Det høyeste antallet med fugl og arter ble observert i Dokkadeltaet. Svartand ble observert under 6 av de 7 feltdagene. Hovedsakelig var det observasjoner av enkelt individ, men i midten av november ble det også observert flokker med opptil 17 ender.

Det anbefales at kartlegging av svartand og vannfugl for øvrig i Randsfjorden, fortsetter i årene fremover. Samt at det oppfordres til flere tilnærminger, som f.eks. nattlig trekkovervåking ved bruk av lydopptakere. Slik kan det dannes et bedre bilde over trekkruiter og atferd, samt bestanden av svartand og andre vannfugler.

6 Referanser

Artsobservasjoner.no. <https://www.artsobservasjoner.no/>

Austad, A., Stenbråten, A. G. (2024). *Kartlegging av svartand (Melanitta nigra): Høsttrekk gjennom Randsfjorden* (DNV Rapport 2024:65)

BirdLife International (2018). *Melanitta nigra*. *The IUCN Red List of Threatened Species* 2018: e.T22724879A132257623. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2018-2.RLTS.T22724879A132257623.en>.

BirdLife International (2023) Waterbirds are showing widespread declines, particularly in Asia. <https://datazone.birdlife.org/articles/waterbirds-are-showing-widespread-declines-particularly-in-asia>

BirdLife International (2024) Species factsheet: Common Scoter *Melanitta nigra*. Downloaded from <https://datazone.birdlife.org/species/factsheet/common-scoter-melanitta-nigra>

Båtvik, J.I.I. (1994). Svartand *Melanitta nigra*. Norsk Fugleatlas. Norsk Ornitologisk Forening 1994 (BirdLife Norge). <https://www.birdlife.no/fuglekunnskap/fugleatlas/pdf/svartand.pdf>

Lista Fuglestasjon (1990 – 2025). Svartand, Common Scoter, *Melanitta nigra* <https://www.listafuglestasjon.no/default.asp?pxside=logg&pxmode=ART&pxdata=02130>

López, A., Røer, J. E., Kristiansen, V., Nordsteien, O. & Ranke, P. S. (2026). Overvåking av trekkfugler i Sør-Norge 2025 – En oppsummering av standardisert fangst og trekkteillinger. Jomfruland og Lista fuglestasjoner. BirdLife Norge Rapport 2026-2. https://listafuglestasjon.no/pdf/%C3%85rsrapport_2025.pdf

Lorentsen, S-H- (2020). Svartand *Melanitta nigra* (Linnaeus, 1758). https://www.artsdatabanken.no/Pages/186794/Melanitta_nigra

Metcalf, O. C., Bradnum, D., Dunning, J. & Lees, A. C. (2022). Nocturnal overland migration of Common Scoters across England. *British Birds* 115. March 2022. 130-141. https://www.researchgate.net/profile/Oliver-Metcalf-3/publication/358962982_Nocturnal_overland_migration_of_Common_Scoters_across_England/links/663b464435243041536b0a77/Nocturnal-overland-migration-of-Common-Scoters-across-England.pdf

Miljødirektoratet (2026). Naturbasekart. <https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>

Norsk institutt for naturforskning (2020). Overvåking av fisk i store innsjøer: Randsfjorden. Faktaark. https://www.nina.no/Portals/NINA/Bilder%20og%20dokumenter/Mili%C3%B8overv%C3%A5king/Fisk%20i%20store%20innsj%C3%B8er/PDF-er%20nye%202021/Faktaark_Randsfjorden.pdf?ver=8IEsUGFhtHK7cwirZu-s1g%3d%3d

NVE Sildre (2026). Randsfjorden, måledata, vannstand. Norges vassdrags og energi direktorat.

https://sildre.nve.no/station/12.69.0?12.69.0.1000_period=custom&12.69.0.1000_res=0&12.69.0.1000_to=2026-01-01&12.69.0.1000_from=2009-01-01&12.69.0.1000_decimals=2&12.69.0.1000_showtogether=false&12.69.0_tab=1

NVE, Innsjødatabase. Dybdekart over Randsfjorden.

<https://temakart.nve.no/tema/innsjodatabase>

Opheim, J. (2024). Vannfugltellingen vinteren 2022/2023. Hujon Nr. 1-2024. BirdLife Norge – avdeling Oppland. <https://www.birdlife.no/innhold/bilder/2025/02/17/10998/tidsskrift.pdf>

Opheim, J. 2020. Alpine dykkender i Oppland. Bestandsovervåking av rødlisteartene bergand, svartand, sjøorre og havelle. Registreringer i 2020. Norsk Ornitologisk Forening (BirdLife Norge), avd. Oppland.

https://www.birdlife.no/innhold/bilder/2021/01/04/7733/fjellender_oppland.pdf

Shimmings, P. & Aarvak, T. (2024). Status og kunnskapsevaluering for svartand *Melanitta nigra* i Norge. Rapport 3- 2024. BirdLife Norge.

https://www.birdlife.no/prosjekter/rapporter/birdlife_norge_rapport_2024-03.pdf

Shimmings, P. & Øien, I. J., (2015). Bestandsestimater for norske hekkefugler. Norsk Ornitologisk Forening (BirdLife Norge) - rapport 2015-2. 268

s. https://www.birdlife.no/innhold/bilder/2016/03/17/3739/nof_rapport_bestandsestimater.pdf

Stokke BG, Dale S, Jacobsen K-O, Lislevand T, Solvang R, Strøm H (2021 a).

Artsgruppeomtale, Norsk rødliste for arter 2021, Artsdatabanken, Rødlista – fugler.

<https://artsdatabanken.no/Arter/Rodlista-arter/Om-rodlista/Artsgruppene/Rodlista-fugler>

Stokke B.G., Dale S., Jacobsen K-O., Lislevand T., Solvang R. og Strøm H. (2021 b). Fugler: Vurdering av svartand *Melanitta nigra* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken.

<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/31888>

Strøkersen, Ø. R. (2020). Vannfuglportalen. BirdLife Norge.

<https://www.birdlife.no/internasjonalt/nyheter/?id=2644>

Svennson, L., Mullarney, K. & Zetterström, D. (2010). Gyldendals store fugleguide – Europas og middelhavsområdets fugler i felt 3. rev. Utg. Norsk utgave ved V. Ree (red.) J. Sandvik & P.O. Syversten. Gyldendal Fakta, Oslo.

Vedlegg A – Vannfugltelling data

Tabell A1: Oversikt over vannfugltellinger per kartleggingsdag og tellepunkt høsten 2025. 1. Dokkksadeltaet Våtmarkssenter, 2. Våten, 3. Rostadvika, 4. Flubergbru, 5. Kråkevika, 6. Enger kirke, 7. Horn, 8. Eidssand, 9. Røykinvika, 10. Askjumlandet. Alle registreringer er også lagt inn i Artsobservasjoner.no.

		Nordre				Midtre			Søndre			Total/Dato			
Art	Dato	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		Nordre	Midtre	Søndre
Gråhegre															
	09/10/2025														
	16/10/2025														
	23/10/2025		1									1	1		
	30/10/2025														
	06/11/2025														
	13/11/2025	1		1								2	2		
	17/11/2025														
Knoppsvane															
	09/10/2025									1		1			1
	16/10/2025									2		2			2
	23/10/2025														
	30/10/2025														
	06/11/2025									2		2			2
	13/11/2025														
	17/11/2025			2								2	2		
Sangsvane															
	09/10/2025	4	13	5								22	22		
	16/10/2025	4	50									54	54		
	23/10/2025	28	32									60	60		
	30/10/2025	3	84									87	87		

	06/11/2025	27	71	2	3							103	103		
	13/11/2025	13	102	2								117	117		
	17/11/2025				6							6	6		
Kortnebbgås															
	09/10/2025														
	16/10/2025														
	23/10/2025				18							18	18		
	30/10/2025														
	06/11/2025														
	13/11/2025														
	17/11/2025														
Kanadagås															
	09/10/2025		13									13	13		
	16/10/2025		38									38	38		
	23/10/2025		34									34	34		
	30/10/2025		107		5							112	112		
	06/11/2025	4	89		2							95	95		
	13/11/2025		102									102	102		
	17/11/2025				49					10		59	49		10
Stokkand															
	09/10/2025	66	1		8							75	75		
	16/10/2025	2	2							2		6	4		2
	23/10/2025	6	6			26	94					132	12	120	
	30/10/2025	2	3		7	9	99					120	12	108	
	06/11/2025		44			27	105			15		191	44	132	15
	13/11/2025	6	64							17		87	70		17
	17/11/2025	19			4							23	23		
Krikkand															

	09/10/2025	5										5	5		
	16/10/2025														
	23/10/2025						1					1		1	
	30/10/2025						1					1		1	
	06/11/2025														
	13/11/2025														
	17/11/2025														
Brunnakke															
	09/10/2025														
	16/10/2025														
	23/10/2025		1									1	1		
	30/10/2025		16									16	16		
	06/11/2025		11									11	11		
	13/11/2025		16									16	16		
	17/11/2025	1										1	1		
Toppand															
	09/10/2025	15	5	6								26	26		
	16/10/2025	17	8	5								30	30		
	23/10/2025	10	2	9								21	21		
	30/10/2025	26	3	7								36	36		
	06/11/2025	15	4	4						2		25	23		2
	13/11/2025	11	18	1								30	30		
	17/11/2025	1										1	1		
Kvinand															
	09/10/2025	10	14	2	2					5		33	28		5
	16/10/2025	38	12	16	9	2	1			4	1	83	75	3	5
	23/10/2025	24	21	23	2				2	7		79	70		9
	30/10/2025	25	13	12	7				3	4	1	65	57		8

	06/11/2025	19	24	10	11		2		2	5	2	75	64	2	9
	13/11/2025	23	15	3	9		1		2	5		58	50	1	7
	17/11/2025	35		5	7		2			1	1	51	47	2	2
Svartand															
	09/10/2025									1		1			1
	16/10/2025			1								1	1		
	23/10/2025														
	30/10/2025	2										2	2		
	06/11/2025	1	4									5	5		
	13/11/2025	17			1	1						19	18	1	
	17/11/2025	15										15	15		
Siland															
	09/10/2025														
	16/10/2025								2			2			2
	23/10/2025								1	1		2			2
	30/10/2025									1		1			1
	06/11/2025														
	13/11/2025														
	17/11/2025														
Laksand															
	09/10/2025		3									3	3		
	16/10/2025	3										3	3		
	23/10/2025	1	3	1								5	5		1
	30/10/2025														2
	06/11/2025														
	13/11/2025	3										3	3		
	17/11/2025														2
Toppdykker															

	09/10/2025		1							6		7	1		
	16/10/2025	3	3		1	3			1	2	2	15	7	3	
	23/10/2025	3	3		1					6	1	14	7	0	
	30/10/2025		1		1		1					3	2	1	
	06/11/2025	2							1	1		4	2		2
	13/11/2025	2				1						3	2	1	
	17/11/2025														
Horndykker															
	09/10/2025	2										2	2		
	16/10/2025														
	23/10/2025	1	1				1				1	4	2	1	1
	30/10/2025	1									3	4	1		3
	06/11/2025	1										1	1		1
	13/11/2025	1	1						1			3	2		1
	17/11/2025														
Storlom															
	09/10/2025				1							1	1	0	
	16/10/2025							1				1		1	
	23/10/2025														
	30/10/2025														
	06/11/2025														
	13/11/2025														
	17/11/2025														
Storskarv															
	09/10/2025	19	9		1				1			30	29		1
	16/10/2025	36	1		4		1		3			45	41	1	3
	23/10/2025	18	3	1					4			26	22		4
	30/10/2025	10	12	2	2				6			32	26		6

	06/11/2025	24	5		3				8	1		41	32		9
	13/11/2025	5	1						6			12	6		6
	17/11/2025				2		2		9			13	2	2	9
Gråmåke															
	09/10/2025				2							2	2		
	16/10/2025	8										8	8		
	23/10/2025							3				3		3	
	30/10/2025								1		1	2			2
	06/11/2025	1	1									2	2		
	13/11/2025														
	17/11/2025						2					2		2	
Fiskemåke															
	09/10/2025														
	16/10/2025	8									3	11	8		3
	23/10/2025														
	30/10/2025														
	06/11/2025														
	13/11/2025														
	17/11/2025														
Fossekall															
	09/10/2025														
	16/10/2025									1		1			1
	23/10/2025														
	30/10/2025														
	06/11/2025														
	13/11/2025														
	17/11/2025														
												2583	2026	386	159

Tabell A2: Oppsummering av antall arter og individ per tellepunkt per kartleggingsdag.

	Nordre				Midtre			Søndre			Total/Dato			
Dato	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		Nordre	Midtre	Søndre
Arter														
09/10/2025	7	8	2	4				1	4		14	12	0	4
16/10/2025	9	7	4	4	2	2	1	3	5	3	15	11	4	7
23/10/2025	8	11	4	3	1	3	1	3	3	2	15	12	4	5
30/10/2025	7	8	3	5	1	3		3	2	3	13	10	3	6
06/11/2025	9	9	3	4	1	2		3	6	2	12	11	2	7
13/11/2025	10	8	4	2	2	1		3	2		12	12	3	4
17/11/2025	5		2	5		3		1	1	2	10	9	3	4
Individ														
09/10/2025	121	59	8	6				1	13		208	194		14
16/10/2025	117	114	27	22	5	2	1	6	11	6	311	280	8	23
23/10/2025	91	107	34	21	26	96	3	7	14	2	401	253	125	23
30/10/2025	69	249	19	22	9	101		10	5	5	489	359	110	20
06/11/2025	94	253	16	19	27	107		11	26	4	557	382	134	41
13/11/2025	82	319	7	10	2	1		9	22		452	418	3	31
17/11/2025	71		7	68		6		9	1	11	173	146	6	21

Vedlegg B – Værforhold under kartlegging

Tabell B1: Oversikt over overordna vær- og observasjonsforhold under vannfugltellinger utført høsten 2025. Tellepunkt er delt inn i gruppene Nordre, Midtre og Søndre iht. **Figur 2**. Forkortelsene står for: T. = temperatur i °C, V.S = gjennomsnitt vind styrke i m/s, der vind styrke i kast er satt i (), S.D. = skydekke, N. = nedbør, TK. = tåke, B. = bølger. Data innhentet fra Yr.no og egne observasjoner. *Dokkadeltaet var islagt med iskant grense mellom Våtmarkssenteret og Land Sag.

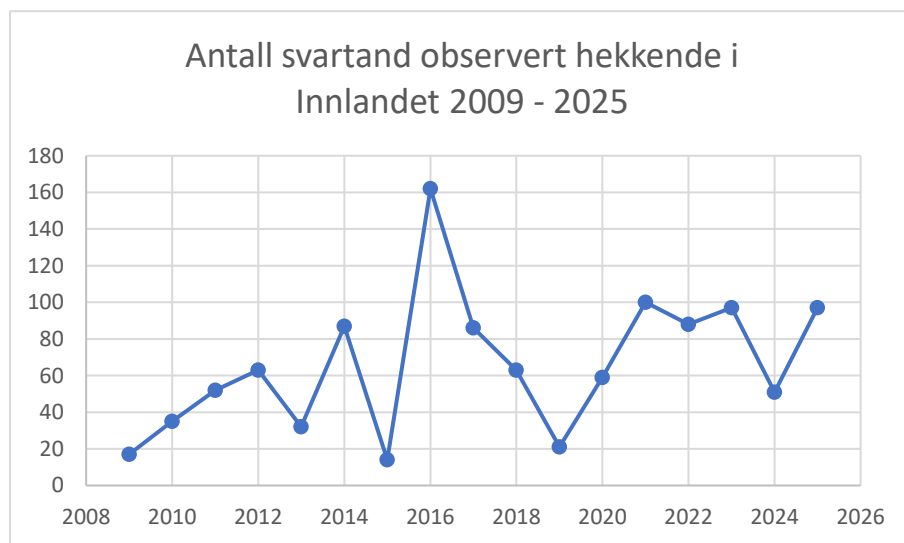
	Nordre							Midtre							Søndre						
Dato	T.	V. S.	V. R	S.D.	N.	TK.	B.	T.	V. S.	V. R	S.D.	N.	TK.	B.	T.	V. S.	V. R	S.D.	N.	TK.	B.
09.10	5	3 (5)	V	60	Nei	Nei	Nei	5	5 (11)	SV	52	Nei	Nei	Ja	6	6 (11)	SV	50	Nei	Nei	Ja
16.10	5	1 (3)	NV	45	Nei	Nei	Nei	6	2 (4)	SV	50	Nei	Nei	Nei	7	3 (4)	NV	65	Nei/Ja	Nei	Nei/Ja
23.10	8	1 (2)	SV	100	Nei	Nei	Nei	8	1 (3)	V	100	Ja/Nei	Nei	Ja/Nei	9	1 (4)	S	100	Nei/Ja	Nei	Nei/Ja
30.10	4	1 (3)	V	100	Nei	Nei	Nei	4	2 (5)	NV	100	Nei	Nei	Ja	5	4 (6)	NV	100	Nei	Nei	Ja
06.11	8	1 (2)	NV	100	Nei	Nei	Nei	9	1 (2)	S	100	Nei	Nei	Nei	10	1 (2)	SV	100	Ja	Nei	Nei
13.11	3	2 (5)	NV	90	Nei	Nei	Nei	4	3 (6)	NV	90	Nei	Nei	Ja	4	4 (7)	NV	90	Nei	Nei	Ja
17.11*	0	1 (2)	NV	50	Nei	Nei	Nei	0	1 (2)	Ø	60	Nei	Nei	Nei	-1	1 (1)	S	60	Ne	Nei	Nei

Vedlegg C – Data over registrering av hekkende svartand i Innlandet fra offentlige databaser.

Tabell C1: Data over antall observasjoner og individ av svartand registrert som hekkende (kriterier: «sikker/sannsynlig/ mulig reproduksjon» i Innlandet per år i perioden 2009 – 2025, i månedene mai – juli. Data innhentet fra Artsobservasjoner.no.

År	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	'19	'20	'21	'22	'23	'24	'25	S	SD
Obs	5	5	18	18	7	19	8	31	16	19	9	22	19	23	23	22	26	17,1	±17,1
Ind.	17	35	52	63	32	87	14	162	86	63	21	59	100	88	97	51	97	66,1	±37,1

Figur C1: Antall svartand med aktivitet kriteriet «sikker/sannsynlig/mulig reproduksjon» i Innlandet for årene 2009 – 2025. Data innhentet fra Artsobservasjoner.no

Figur C2: Antall svartand observasjoner med aktivitet kriteriet «sikker/sannsynlig/mulig reproduksjon» i Innlandet for årene 2009 – 2025. Data innhentet fra Artsobservasjoner.no

Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS (DNV) ble etablert som et aksjeselskap i 2008 og eies av kommunene Nordre Land og Søndre Land. DNV tilbyr en rekke miljøfaglige tjenester og har opparbeidet betydelig kompetanse innenfor naturrestaurering, skjøtsel og naturtypekartlegging. Selskapet jobber for at naturmangfoldet ivaretas og brukes på en bærekraftig måte, og formidler dette gjennom nyskapende naturveiledning. Du finner oss ved Dokkadeltaet naturreservat. Våtmarkssenteret har rullerende utstillinger og er åpent for besøkende i sommermånedene.

Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS Gamlevegen 84, 2879 ODNES Tlf: +47 61 10 00 20 E-post: post@dokkadeltaet.no www.dokkadeltaet.no

